

Právo ženit

Vycházet pravidelně každou středu
Entered at the Post Office of Wilber a
Second Class Matter.

J. A. HOSPODSKÝ
redaktor a vydavatel

Podplátné na rok \$1.50.

OHĚSKY
Jako blahopřání, úmrtí, poptávky atd.
stíháme 50ctů páne a uveřejňujeme
pouze tehdy, zda jsou peníze přiloženy.
Deny ohlašek stáříet oznámíme se
požadání. Peníze zasílány budtež v
poštovních poukázkách nebo registro-
vaných dopisech. Za dopisy nezad-
stavované a peníze obsahující nerost
zodpovídá.

Vytlačeno na zaslání poukázky se
nezasílají.
Všechna menší oznámení, blaho-
přání, děkování atd., musí zaplacená
být řádem hned při objednání.

Adresujte: "PŘÍTEL LIDU
Wilber, Neb.
TELEFON Q 15.

Wilber, Neb., 2. října 1902.

A nyní vešle všude do mody
pozdřav: "Máš uhlí ?"

Odstoupením Hendersona bude
do republikánského saku účinná
požadná díra.

Nové vojsko bylo opět povo-
láno do uhelných regionů, kde
panuje stavka. To jest ta arbit-
race, k níž se uhelní baroni vždy
nejprve utíkají.

Omaha se tentokrát o karne-
vales Ak-Sar-Benů náležitě vy-
prala. Napřed ji vyprávěl dešť a
pak toužebně očekávaný presi-
dent Roosevelt, který nepříjel.

Nu tak tedy ! V Des Moines,
Ia., přestoupil jistý kazatel na
jinou víru, poněvadž dostal tam
větší službu. Tím by na každý
pád měla náboženská otázka být
rozdělena.

Jistý bývalý kriminálík stal
nyní kazatelem. Tak jest pře-
dosud nějaká naděje, že uhelní
baroni Pennsylvania se mohou
jednou polepsit.

"Já chci mít kolem sebe lidi,
kteří jsou tuční," praví Julius
Caesar, "lidi kaluých, červených
líc, kteří v noei klidně spávají.
Tenhle Casius má takové žlutou,
hubenou, hladovou tvář a taci-
ldé bývají nebezpeční." — A tak-
ového tvora vidíme po tély den
šlapat bláto Wilberské. Hádejte
kdo to je ?

Kdy se máme ženit ? O tomto
problému pojednává jistý list a
píše: "Časně ženění jest pro
mladého manžela velice užiteč-
ným ; odvádí ho od četných svo-
dů, odvádí ho hospodě, karba-
nu, učí ho šetřiti a vyvinuje v
něm cit zodpovědnosti k rodině a
dětem. "Kdo chce brzy zbohat-
nouti, ten musí se záhy oženiti
prohlásil s vlastní svů zkušeno-
stí známý americký milionář Van-
derbilt. A a v Rusku z třetiny
mužů pod 25 let a polovina žen
20 let starých se žení. Časně že-
nivší se lidé ze stavu dělnického
a řemeslnického; v třídě měšťan-
ské, kde je blahobyt, vyčkávají.
Ovšem třeba poznamenati, že
velmi časně ženění a vdávání má
též své vady ; mnoho mladých
manželů umírá současně, mno-
ho mladých manželek umírá při
porodu a nebo po něm a ve stras-
tech nuzného života i časně
sňatky mají ce tudíž děti s náleži-
tou rozvahou. V Německu z 1000
žen, které před 20. rokem se
provály, nechá se jich téměř 10
procent rozvésti.

Založení české Matice pro vyš-
ší vzdělání českého dorostu, byla
ta nejšťastnější myšlénka ve pro-
spěch a úspěch národnosti české
v Americe. Pouhým stínem byl v
pánu zesnulý Národní Výbor,
"špediterský" spolek pro obstará-
vání kuchařek, započtovaných
nevěst atd., "Komenský" (nemá
se brát nikdy jméno boží nadar-
mo), ba ani ten omažský fond
Kubelkův, nejsou a nebyly ničím

proti skvělé této myšlénce, která
byla vztavena v Americe. "Rapičíci
"holt" jsou přece jen chlapci !"
slyšíme všude, což výrazem jest
úplného souhlasu. A proto opa-
kujeme ještě jednou návrh, aby
peníze původně pro Kubelkův
určené, věnovány byly Americké
Matici pro vyšší vzdělání českých
mladík. Účel lší se pouze tím,
že peníze ony mají poslány býti
přede, kdežto v tomto případě o-
stanou zde a přinesou tvrděm
fondu více zásluh, než věnování
jich původnímu účelu. Že by dnes
někdo do Kubelkova fondu ně-
čím přispěl, jest pošetilost, jako
jest pošetilost myslet, že \$1200
nebo \$1.500 jest postačitelno
nadac k výchovně konservator-
ního umělce. Pan Rosický po-
dal při sjezdu Z. Č. B. J., letos
v březnu zde obydvaném, návrh,
aby sjezd povolil pro fond Kubel-
kův \$100 v doměnce, že velký
zájem pro onu věc ve sjezdu na-
lezně. Než návrh téměř jedno-
hlasně propadl k jeho zdrcujícímu
překvapení. To mělo by býti do-
stí dobrým poučením, aby se
dále netlouklo tak zatvrzele hlu-
do do železných vrat a aby pod-
porován byl účel, s nímž eelá če-
ská veřejnost sympathisuje.

Dojmy z mé cesty v Evropě.

Píše J. A. Hospodský.
(Pokračování.)

Náměstí staroměstské sloužilo
ve středověku za tržiště. Zde ko-
nány hlučné turnaje a slavnosti,
leč také i popravy. Roku 1437
byl zde popraven český pán Jan
Roháč z Dubé s 57 soudruhů.
Roku 1621 27 českých pánů, jak
jsem se již byl zmínil, a r. 1633
z rozkazu Valdštýnova 11 vyšších
důstojníků pro zbabělost v bitvě
u Luetzenu. Ve středu náměstí
stojí sloup P. Marie, postavený
r. 1650 Ferdinandem III. na pa-
mátku skončení 30leté války.

Dále jest zde palác kníza Kin-
ských, mincovna, pověstný dóm
Štorkův, starožitné domy Patri-
ciův, palác městské pojišťovny,
dám u "Černé matky boží" atd.
a každá ta budova má svou hi-
storií.

Před chrámem Týnským stojí
dóm č. 18 s dvěma starodávnými
stíty. Dám ten jest 400 let starý
a byla to proslavená Týnská škola.
Dám vedlejší (Tržkuv) hostil
r. 1589 vyslanec polského krále
kard. Radzivila a vévodu Krakov-
ského; za ním trčí do výše věže
chrámu Matky Boží Týnské, ve-
dle chrámu sv. Václava nejpatrnější-
šího chrámu pražského, po straně
ce historické a umělecké nejcen-
nější klenot Prahy. Započat za
krále Karla IV. na místě starého
špitálského kostela, dokončen byl
teprve po válkách husitských r.
1468. Kazatelové byli tu prosla-
vení: Konrád Waldheuser, Jan
Milíč z Kroměříže, jehož vrstev-
níkem byl Jan Hus, slavný Roky-
cana, kněz Cahera a j. R. 1419
až 1621 byl chrám onen středem
kolem podobených. V století XVII.
a XVIII. byl chrám velice poško-
zen a teprve v r. 1876—85 obci
pražskou obnoven.

Mezi oběma věžemi nachází se
bohatě zdobený štít s velkým ka-
menným křížem. V hořejším vý-
klenku tohoto štítu stával pozla-
cený kalich a pod ním socha Jir-
ho z Poděbrad. Kalich byl však
v době protireformace jezovitou
Plachým a několika studenty taj-
ně sňat a na jeho místo postave-
na socha P. Marie, jejíž gloriola
pozlacena pak zlatem z onoho
kalicha. Socha Jirho byla též
odstráněna a nepochybně těmito
vandaly zničena a výsledek jest
nyní prázdnota.

Na straně severní nalezá se o-
brovský portál s reliéfem "Umú-
čení Páně". Kostel ten má 13

lodí, jest 16 m. dlouhý, 29 m.
široký a hlavní loď 30 34 m. vy-
soká. Na hlavním oltáři je obraz
"Nanebevzetí P. Marie" od Karla
Škréty. Levá loď zakoněna jest
kaplí sv. Kříže s velkým dřevě-
ným křížem z XIV. století.
V této lodi nalezá se skvostný
obraz Škréty "Zvěstování Panny
Marie" a oltář sv. Lukáše s bal-
dachým od Rejska r. 1493. Těž
hrob biskupa podobojích Aug.
Luciana, jehož ostatky po bitvě
na Bílé Hoře vyhozeny z hrobu a
spáleny. Práva loď končí kaplí
P. Marie s dřevěným gotickým
oltářem od Wachsmána z r. 1860
a mramorovým sousedním Cyrila a
Metoděje od Maxe, což daroval
kostelu Ferdinand V. Dále jest
zde křtitelnice z r. 1414. Těž
viděl jsem zde historický náho-
bek slavného dánského hvězdáře
Tycho Brahe, zemř. 1601, a
slavného vojévádce Václava Ber-
ky z Dubé a Lipé, zemř. r. 1575.
Gotická kazatelna, z níž kázával
slavný Rokycana, z r. XV. století.

Za kostelem naleží se Týnský
Dvůr "Ungeld", o němž zmínil
jsem se již v dřívějších kapitolách,
Staroměstské náměstí dostalo
v poslední době jinou tvářnost.
Snahou a přičiněním vzhlasněto
a všeobecně ctěného a uznaného
prvního náměstka purkmistrova,
dra. Vojtěcha Friče, byla na ro-
hu ulice Kaprové, na severozáp.
straně náměstí stojící budova mě-
stem vykoupěna a sbořena, čímž
památný ruský kostel sv. Mikulá-
še, který budovou onou úplně byl
zastiňován, odkryt a náměstí roz-
šířeno a zvelebono. Chrást tento
jest jednou z nejskvostnějších sta-
veb barokových města Prahy a
nikdo neměl by opomenouti na-
vštívení jej a prohlédnutí si vzác-
né památky chrámu onoho, který
po dlouhou řadu let za skladiště
byl používán a pustnul. Teprve
v posledních dobách byl zveleben.

Na místě onom stával v středo-
věku starý chrám, který byl sbo-
řen, leč snahou slovánských Be-
nediktinů znovu postaven a klá-
šter založen. R. 1785 byl kostel
i klášter císařem Josefem zrušen,
až konečně r. 1870 pronajat jest
ruské pravoslavné církvi a vnitřek
jeho vyzdoben nákladem 30.000
rublů. Zde nalezneme skvostné
malby Maixnerovy. Byla zde též
skvostná praelatura, postavená
Diengenhoferem, která, jak ně-
kteří spisovatelé dí, zbytečně by-
la zbořena.

S náměstím velkým sousedí
Malé náměstí Staroměstské, je-
hož východní stranu tvoří staro-
dávné domy s loubím, kde po ce-
lý den živ cestovatel neobyčejně
živý obchodní ruch. Uprostřed
náměstí toho jest stará studně s
krápnem, tepanou mlíží z r. 1560.
Odtud jde se do Trády Husovy,
na jejímž rohu stojí palác Clam-
Galasa, postavený v r. 1707 pro-
slaveným Fischem z Erlachu, ro-
zeným Pražanem. Budova tato
zvána jest perlou pražských pa-
láčů. O něco dále jest kostel sv.
Jiljí ze XIV. století, v němž od-
počívá slavný český malíř Reiner.

Praha má 65 kostelů, starých,
památných a historických to bu-
dov, které jsem většinou navštívil.
Jsou to: Kostel sv. Salvatora v
Dušň ul. v Židovském městě, po-
stavený hned za císaře Rudolfa v
XV. století. Roku 1864 za-
koupiła kostel ten evangelická
obce Augšpurská. Panuje pověst,
že v chrámu onom tajně byly po-
chovány hlavy státych pánů v r.
1621.

Kostel sv. Michala v Jirchářích
založen byl již r. 1115 a patří
nyní církvi lutheranské. Jest sta-
rý slobu romanského.
Ve Spálené ulici jest barokní
kostel sv. Trojice z r. 1712—13.
Na rohu ulice Žitné a Štěpán-
ské stojí kostel sv. Štěpána. Ko-
stel ten náleží k nejcenějšímu pa-
mátkám gotickým. Zde nalezá se
skvostný obraz Madony, vzácné

malé umění malířské ze XIV. sto-
letí. Dále Cimprechtův obraz sv.
Štěpána na hlavním oltáři, pak
vzácné obrazy Škréty sv. Rosa-
lie, Jan Křitel a sv. Václav. Ka-
zatelna a křtitelnice nesou leto-
počet 1462, zvony pak 1490 až
1526.

Na Karlově nalezá se též jeden
z nejpamátnějších kostelů města
Prahy. Jest to kostel Nanebevzetí
P. Marie. Kostel ten má vysoké
věže s červenými barokními ko-
pulénami a pod nimi nalezně divák
jedno z nejznamenitějších děl go-
tický. Chrást ten založen byl ve
hoff kanovník Lateranských Kar-
lem IV. r. 1350 dle plánu M. z
Arrossu nebo jinak Parleče zvané-
ho. Opravován byl za Ladislava
II. r. 1498 a r. 1720 Diengenho-
ferem. Ve zrušeném kláštere zří-
zen chorobinec. Zde nalezně ce-
stovatel to nejsmělejší dílo go-
tický. Jest to kopulovitá klenba
chrámu, měřící 23.7 metru v roz-
pětí a jest v gotice unikem, po-
něvadž od zdola nahoru sblíhá se
v jediný střed, tak že sama sebe
podepírá a žebra tvoří hvězdu v
osmi paprscích; zdivo mezi nimi
jest pouze 16 ctm. silné. Zde je
též několik skvostných malířských
děl a svatě schody, po nichž jen
klečno dovoleno jest vystupovati.
Pod nimi nalezá se pak betle-
mská kaple přesně dle půdorysu
původní kaple Narození Páně v
Betlémě zřizená. O kostele tom
stává celá řada pověstí a bácho-
rek. Jest i román o něm: "Sta-
vitel Karlova." Spisovatel — tu-
ším že Václav Beneš-Trčibský —
vypravuje, že stavitel Miroslav z
Bechyně stavbu tu dokončil ne-
chal vypáliti lešen uvnitř, obáva-
je se, že by snad ranami při bou-
rání jej stavba se ořázala. Celá
Praha byla tomu přítomna a vá-
bec nikdo nevěřil, že směle dílo
toto obstojí. Každý za to měl, že
jakkmile lešen a opory odstraněny
budou, celá stavba ta se sřítí.
Když oheň uvnitř chrámu nejvíce
burácel a lešen s ohromným pra-
skotem se sřítilo, tu zavističní a
úhlavní nepřítelé směleho sta-
vitele spustili divoký falešný ryk,
že stavba se zbořila. Nešťastný
stavitel pak zmizel a nikdy více
se tu neobjevil. Teprve jako sta-
ře 70letý přišel opět do Prahy a
tu naleží svůj Karlov psně státi
tak, jak jej by postavil. Panož,
který o spiknutí nepřítel Mirosla-
vových věděl, byl na Kamenném
mostě jednou přepaden a jazyk
přý mu vyřiznut. Tak zni pověst.
A mnoho jiných ještě koluje jich
mezi lidem.

Na Větrově nalezá se kostel sv.
Apolináře ze Sadské z r. 1362,
postavený Karlem IV. na místě
Kaple sv. Jiljí. Uvnitř jsou pa-
mátné staré malby na obmoctce.
Ve Viniční ulici jest kostel a
klášter sv. Kateřiny, založený
Karlem IV. r. 1353. z čehož zů-
stala pouze osmiboká gotická věž,
chrám byl přístaven r. 1678 a
1734 v slobu barokním. Jsou zde
krásné fresky Reinera.

Dokonalé trávení.
Tělesné zdraví a síla závisí
přímou na dokonalém trávení. Ne-
ušli potravu vaše náležitě stráve-
ní, vaše životní síla se brzy shrou-
vá a tělo vaše stane se obětí cho-
roby. Krev stane se slabou a ne-
čistou, takže jednotlivá ústrojí
ochabnou a nejsou s to, aby pro-
váděla práci, k níž je přiroda u-
stanovila. Severova Žaludeční
Hořka jest nejlepší prostředek
při léčbě nezdravosti a všech
obříží žaludečních. Ona osvěžuje
a síl ústrojí ten, podporuje a u-
pravuje trávení, zabraňuje nemo-
ci a tvoří čistotu a živnou krev
dodává celému tělu sílu a ener-
gii. U všech osob slabé soustavy
tělesné, které následkem nemoci
velice sešly, nenápad Severovou
Žaludeční Hořkou. Táž rychle
seslabenou soustavu posiluje, vy-
kony tělesné upravuje a zdraví
vůbec podporuje. Při všech ne-
mocích malarických jest její ná-
sobení rychlé a jisté. Cena 50
centů a \$1.00. Na prodej u všech
lékárníků nebo přímo u vyrabi-
telle W. F. Severy, Cedar Ra-
pids, Iowa, který zaslání uvede-
deného obnosu.

TĚLO

Lidské musí příslatou po-
travu náležitě strávití,
má-li býti zdravé. Na
řádně strávení po-
travy nelžně panuje

SEVEROVA
ZALUDEČNÍ HOŘKA.

Lik přijímá eelnu a vřelněho
řádně strávení a tělesné síly,
eetli k žilu, svěžení tělo i
nyslí. Zabraňuje vzniku ne-
moci, zabraňuje silnání, eel-
lá s tělem, vlevá nový ži-
vot v tělo.

50 ctů. a \$1.00.

Obuvnickou dílnu
—otevřel zde—
JOSEF KUDLAČEK
v domě Pospíšilově, směrem k ve-
dárně vedle dílny u Hanie.

Nová obuv i správký vy-
konává vkusně, spolehlí-
vě a levně.
JOSEF KUDLAČEK.
Wilber, Neb.

—Kupujte—
kširy, seda, chomouty,
polštáře, bíce ohlávky
olej na kširy
a vše co vůbec potřebujete u
WILBER HARNESSCO
Všecko zboží nové a v nejtoji-
ším vřtění.

Postroje na koně hotoví
se na zákazku se záru-
kou a správký vykonávají
se důkladně.
Obchod v Castrově budově na 3. ulici
WILBER, NEB. 33
Loren Broliar, řiditel.

NEDOSLYCHAVOST,
hluchota, hučel v uších, v krát-
kém čase jisté a trvalivě odstrá-
něno. Pouze malé výřoby. Píšte
údno! Hojně též neuvěřel-
jší a zastaralé pády. Jediny ústav
téhož druhu v Americe.
"ČESKÁ KLINIKA"
2933 Henrietta St. St. Louis, Mo.

Dr. Karel Štastný
praktický zubní lékař
WILBER NEB

Má elegantně zřizeny
dentistický parlor. On je
žákem nové školy dentis-
tické a ručel za všehou prá-
cť. Tráhní dře se bez bolesti
Každý ohup musí se hodit
jinak se plat nezdá.
Plněná zubů věnuje se
a největší pozornost.
Dr. Štastný.

FIGTUM & BORECKY
nejpohodlnější zřizeny
HOSTINEC

U nás
nalezněte vřdy vřtěný
zdravý domácí obilněný
lézák, vřtěný Californská
vína, pivo z láhvě, im-
portované libovní a vína
jevně a zdravé libovní,
domácí vřtěný doutnky.

U nás
máme celé dopoledne ter-
př luně a delšího záku-
ky po celý den.
FIGTUM & BORECKY.

Kodol Dysopsia Cure
Digests what you eat.

Slabé dítě

trpící
kritickými,
nečistou a sesláblou krví,
nedostatkem živostí,
užičny jsou
zdravními a silnými
užíváním

Dra. Petra Hoboka.

Tvoří ono novou, zdravou krev, buduje kosti a svaly.
Je v užívání po 100 let.

Lze je obdržeti škrze místní jednatele, nebo přímo od
Dr. PETER FAHRNEY, 112-114 So. Hoyne Ave.,
CHICAGO, ILL.

Nejlepší dárek

přátelům vašim do Čech, jest vaše nebo vašich dětí
PODOBIZNA
Tou jim způsobíte radost a potěšení a máte i milou památku
pro sebe. Krásné a kvotné podobizny malé zvětšené hotoví

W. M. HARE
nový fotograf ve Wilber, Neb.

Transmissippi Marble Works

FRANK NOVÁK, majitel. HUMBOLDT, NEB.
Jediny český závod s náhrobky
a pomníky na západě.

Podporujte soli naš český závod a chraňte se neuvědomitých
jednatelů, jimž musíte platit velký výřledek, kdežto u nás obdr-
žtež z první ruky. Q hojnou přízeň se žlá.
J. F. SPIRK,
JEDNATEL
pozemkový,
pojišťující
a přeplavní.
WILBER, NEB.

ZVZPOMENEKTE-LI SI KDY
na známého nebo na přítele ve staré
vlasti, který vám své doby pomohl
dobru a radou i skutkem nebo i pe-
něží a nalezá se v trdných pomé-
rech, kdy vám se dobře vede—tož o-
brate se na mne, nebo já obstará-
m váš přízeň do Čech nejpo-
lehliji.
Mám na prodej krásné farmy za
vřdných podmínek.
Zastupuji ty nejpohlednější po-
jišťující společnosti a obstarávám
hypoteckární půjčky na nejtoji-
jší úroky. Navštivte mne nebo píšte
ŠPIRK Wilber, Neb.

Penize jsou v zemi.

KUPUJTE BOHATÉ A ÚRODNÉ
POZEMKY V KANSAS U
BURGER BROTHERS
V BURLINGTON, KAS.

Burger Brothers prodávají ty nejlepší pozemky.
Nevyrovnatelně ve východní části státu.
Bohatá půda a proto úrodná.
Dostati vždy více rovnající se hodnotě peněz není snadno.
U nás ale toho docílíte.
Skvostné stavby na pozemcích.
My nabízáme skvělé výřoby — pozemky stoupají v ceně.
V našem seznamu nalezněte vždy, co se vám hodí.
Cena jest mírná všude a podmínky ty nejlepší.
My pěstujem metodu počtívou a spravedlivou.
Každý obchod s námi uspokojí.
Naše firma jest známá daleko široko
pro svou solidnost a správnost.

Burger Brothers, Burlington, Kas.

Dr. JOSEF ČERNÝ

praktický lékař a ranhořil
Ordinuje v lékárně Brťovů a má
svou ordinaci kancelář nad obchodem p. Červeného.
K službám dnem i nocí. Telefon K 9

Pošlete svým přátelům do Čech pozdrav
a použijte k tomu americké
P O H L E D N I C E.

U nás dostanete skvostné partie z Yellowstone
National Parku, pohledy chicagské, velké budo-
vy americké, monumentální budovy ve Wash-
ingtoně, Baltimore, New Yorku, velké náčelníky
indianské a t. d. Každý takový lístek způsobí
ve Čechách velké potěšení vašim přátelům.
Red. "Přítel Lidu".